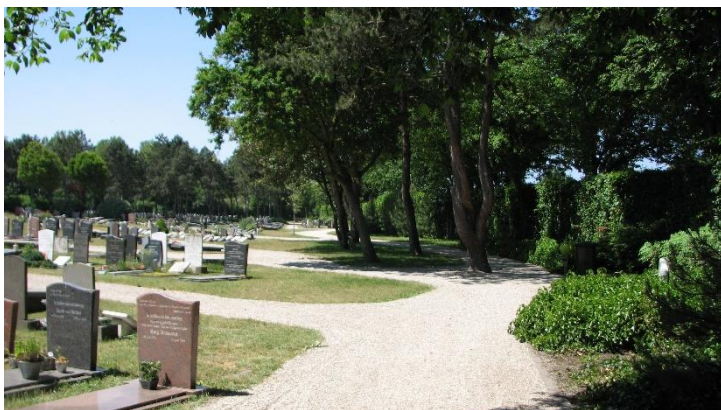




WANDELEN OVER BEGRAAFPLAATS DUINRUST:

De begraafplaats Duinrust is gelegen aan de Parklaan in Katwijk aan Zee. De begraafplaats oplopend ligt aan de linkerhand het gemeentelijk deel en aan de rechterhand het gedeelte van de Stichting Hervormde Gemeente Katwijk aan Zee. De begraafplaats is in het begin van de 50-er jaren van de vorige eeuw gelijktijdig met de omliggende wijken ontwikkeld.

Ecologisch beheer staat hoog in het vaandel. Chemische bestrijdingsmiddelen zijn uitgebannen. Daarvoor in de plaats kwamen een aantal bijenvolken, een insectenhotel, houtrillen en een specht op het dennenlaantje in de plaats. Door de arme duingrond, de zilte zee-lucht en de wind willen er slechts enkele soorten bomen, struiken en planten groeien. Toch wordt getracht, soms tegen beter weten in, meer diversiteit in de begroeiing aan te brengen.



Als je de begraafplaats oploopt en meteen rechtsaf slaat en evenwijdig aan de Parklaan loopt, zie je een golvende, begroeide afscheiding van de begraafplaats met de Parklaan. U loopt nu op de laatste uitbreiding van de begraafplaats, ontworpen door Ada Wille, onze landschapsarchitect. Niets in de natuur recht, dus waarom een afscheiding naar de bewoonde wereld wel..?

Aan uw linkerhand treft u de kindergraven. Altijd een bijzondere plek op een begraafplaats. Bij de kindergraven treft u ook een monument aan. Een zuil met daarop een hand met een parel erin. Iedereen is gewenst en God houdt ook de kleinsten onder ons vast. Het monument is speciaal bedoeld voor doodgeboren kinderen. Vaak wordt dat verlies en verdriet weggedrukt. Je praat er niet over. Maar zeker bij de ouders niet vergeten. Wij mogen weten dat al deze kinderen zijn als een parel in Gods Hand.



Halverwege dit pad vindt u links de zogenaamde Dennenlaan. Grove dennen, die het heel goed doen in het zilte klimaat en de schrale duingrond. De laan is een paar jaar geleden opnieuw ingericht met nieuwe onderbeplanting. Aan het eind van de Dennenlaan ligt rechts een waterbron. Water dat gebruikt wordt voor de besproeiing van de beplantingen. Op de bron vindt u een nieuw geplaatst kunstwerk. De voet bestaat uit de Alpha en de Omega, daar bovenuit torenend het symbool van



‘er is meer onder de zon’. De Alpha en de Omega komen

uit een tekst in het Bijbelboek Openbaring, dat Gods almacht symboliseert. Slaat u hier linksaf, dan komt u aan uw linkerhand een insectenhotel tegen met daarnaast een heerlijk rustbankje. Deze bankjes treft u vaker aan en geven u de mogelijkheid te genieten van het

gezang van de vogels of om de indrukken van de begraafplaats op u in te laten werken.



Er wordt geen gebruik meer gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen tegen onkruid op de begraafplaatsen. Dit geeft meer onkruid op de paden en ingroei aan de randen. Het onkruid wordt tegewoordig bestreden met heet water en stoom. Het knerpend grind onder uw schoenen is kenmerkend voor de begraafplaats. Het maai-beleid van het gras tussen de graven is aangepast. Er wordt minder vaak gemaaid en ook niet meer zo kort. Hierdoor krijgen kruidachtigen in het gras meer ruimte. Vaste bezoekers zullen hieraan moeten wennen. Het ziet er mogelijk wat on-

verzorgder uit. Want het oude groenbeleid was gemillimeterd gras, dat bij droogte snel geel werd. Daarom wordt het gras nu langer gehouden. Het is ons inziens een mooier gezicht en tegelijk heel goed voor de bij ons gehuisveste bijenvolken.



Toch kent het kerkelijk deel van Duinrust een aantal graven van bijzondere mensen. Mensen, belangrijk voor de geschiedenis van ons dorp Katwijk of voor ons land.



Een van die graven is grafnummer NB 873A van een bekende Nederlander/Katwijker het graf van prof. dr. A. Th. van Deursen (1931- 2011), Nederlands historicus en hoogleraar Nieuwe Geschiedenis aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Van zijn hand verscheen het boek 'In Katwijk is alles anders'. Voor dit boek kreeg hij van burgemeester Jos Wienen de Erepenning van de gemeente Katwijk. Ook landelijk bekend geworden van zijn boeken 'Het kopergeld van de Gouden Eeuw' en 'Maurits van Nassau de winnaar die faalde'. De laatste jaren van zijn leven leefde hij samen met zijn vrouw in Katwijk.



Zoek ook het graf B-0324 op. In het gras zijn hardstenen nummerstenen geplaatst om uw zoektocht te vergemakkelijken. Het is het graf van de helmplanter Pieter Kuijt. Hij was tijdens de Tweede Wereldoorlog werkzaam in het duingebied bij de Strafgevangenis van Scheveningen, toentertijd beter bekend als het Oranjehotel. Als de Duitsers verzetsstrijders fusilleerden in de duinen, markeerde hij met een hem bekend patroon van helmplanten deze graven. Door zijn toedoen konden na de oorlog de gefusilleerden een eervol graf krijgen. Hij heeft nooit opgegeven over dit belangrijke werk en deze ingrijpende ervaringen altijd met zich meegedragen. Er zijn van die dingen waarover je niet praat, zou hij gezegd hebben als je hem daarnaar zou vragen. Sinds kort is het rijwielpad, dat langs de Bourdonklok in de duinen van de Waalsdorpervlakte loopt, naar hem vernoemd en zo is hij postuum in het zonnetje gezet.



Of Pieter Kuijt een verzetsstrijder was, weet ik niet. Wel heeft hij een belangrijke rol gespeeld. Een aantal verzetsstrijders heeft na de oorlog een rustplaats gevonden op Duinrust. Op het deel van de Hervormde Gemeente zijn dat bijvoorbeeld onder nummer A 563 het graf van Jan van Duijvenbode, geboren op 21 augustus 1897 en overleden op 29 mei 1973 in Leiden. Jan werkte als tolk bij gesprekken tussen de Nederlandse en de Duitse overheid. Hij tolkte voor ambtelijke organisatie en voor politie-instanties. Hierbij deed hij veel interessante informatie op, die hij doorspeelde naar het verzet.



Onder nummer B 188 op het gedeelte van de Hervormde gemeente ligt Arie van Duijvenbode begraven. Hij werd geboren op 03 januari 1909 en overleed in 1964. Hij was ambtenaar, maar daarnaast betrokken bij de illegaliteit. Hij hielp bij het onderduiken van door de Duitsers gezochte medelanders. Zoals in het geval van Henk Gerrits, die moest onderduiken voor het verduisteren van 300 blanco persoonsbewijzen. Het persoonsbewijs was een officieel, door de Duitsers uitgegeven, identiteitsbewijs en moest bij controles op eerste verzoek door iedereen getoond kunnen worden. Vanuit zijn functie als ambtenaar lichtte hij het verzet in over op handen zijnde politieacties. Ook gaf hij het plan door van de Duitsers om de bedden uit de Heerenschool (= het huidige aan de Overrijn in Katwijk aan de Rijn) te vorderen.



Onder nummer N/A 1157 op het deel van de Hervormde gemeente vinden we het graf van Cornelis (Kees) Dijkdrenth. Hij werd op 05 november 1916 geboren en overleed op 20 mei 1990 in Nieuwerkerk aan de IJssel. Kees was vanaf 1943 lid van de verzetsgroep 'Albrecht'. In dit kader verzamelde hij gegevens en maakte schetsen, overzichten en foto's van de Duitse verdieningswerken in en rond Katwijk. De door hem verzamelde gegevens werden via het verzet doorgespeeld naar Engeland. Tevens was hij lid van de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers.

Na de oorlog ontving hij op 1 januari 1946 een door Veldmaarschalk Montgomery ondertekend 'Certificat of Service' voor zijn inlichtingenwerk voor de geallieerden.

Op 01 oktober 1947 ontving hij van de Nederlandse regering een certificaat waarin hij wordt bedankt voor zijn verzetswerk. Tevens was hij drager van het Verzetshedenkingskruis.



Op het gemeentelijk deel van Duinrust zijn een aantal opmerkelijke monumenten te vinden.

Bijvoorbeeld het militaire eregraf voor de bemanning van een Mariner P-303 van de Marine Vliegdiens op Valkenburg. Het vliegtuig was in 1956 onderweg van Nieuw-Guinea naar Nederland. In Iran maakte het vliegtuig een tussenlanding en stapte er een nieuwe bemanning op. Kort na de start in Iran verongelukte het vliegtuig in de woestijn. Nadat de lichamen van de bemanningsleden eerst in Iran begraven waren geweest, kon later na druk diplomatiek overleg een herbegraving van hen plaatsvinden op Duinrust.



Onder nummer B 23 vindt u het graf van Pieter Dourlein, 02-02-1918 – 31-05-1976. Hij overleed in het Schotse Loch Alsh. Hij was een van de zogenaamde Engelandvaarders. Een erenaam voor degenen, die vanuit Nederland naar Engeland probeerden te komen met het vooropgezette doel om te gaan vechten tegen de Duitsers. Hij probeerde de oversteek driemaal te maken. De eerste keer per kano in mei 1941. De tocht mislukte. De tweede maal met een sloep in de nacht van 17 juni 1941. Deze oversteek was succesvol. In november 1941 werd hij gedropt boven bezet gebied. Mogelijk was hij ook slachtoffer van het zgn. 'Engelandspiel'. Hij werd opgepakt maar kon ontsnappen en kwam via België, Frankrijk en Zwitserland in februari 1944 weer in Engeland aan. Hij monsterde aan bij de marine. Na de oorlog werd hij tot ridder 4^e klasse M.W.O. en was tot zijn dood woonachtig in Katwijk.



Op nummer A35 is het graf van Hendrik van Tongeren (29-05-1918 – 18-04-1984) te vinden. Van Tongeren was predikant en tijdens de oorlog hoofdredacteur van het illegale blad ‘Het Baken’. Hij was actief in het verzet onder andere in het behulpzaam zijn bij hulp aan onderduikers.



Op nummer C 38 ligt Aart Brouwer. Hij overleed op 02 september 1988 in Katwijk. Vanaf 1940 was hij al lid van een verzetsgroep. Een verzetsgroep, die in maart 1942 opgerold werd, waarna Aart getransporteerd werd naar een van de vele concentratiekampen in Duitsland. Hij heeft dit overleefd en keerde in juni 1945 weer terug in Katwijk.



Een heel ander graf is dat van Tjeerd Bottema, de bekende in Katwijk woonachtige, uit Friesland afkomstige kunstschilder. Niet alleen hij zelf was een gerenommeerd schilder, ook zijn broer, vrouw en dochters hanteerden het penseel letterlijk en figuurlijk met verve. Hij overleefde zijn vrouw en kinderen en liet na zijn dood zijn bezittingen na aan de Stichting Oud Katwijk. Dit vormde het startkapitaal voor het huidige Katwijks Museum.

Zijn broer Tjerk was naast kunstschilder ook cartoonist. Voor de Tweede Wereldoorlog maakte hij cartoons over Hitler. In de meidagen 1940 probeerde hij samen met de schrijver Marsman naar Engeland te vluchten, maar het schip explodeerde en Tjerk en Marsman kwamen hierbij om.

Sterke punt van de begraafplaats is de rust, onderbroken door het kwinkeleren van de vogels. U kunt heerlijk tot rust komen op een van de bankjes en genieten van de verstilte natuur om u heen. En wie weet ontdekt u ook dat we tegenwoordig onderdak bieden aan een bonte specht.

